

VALKAS NOVADS

APSTIPRINĀTS
ar Valkas novada pašvaldības domes 2022.gada 27.janvāra
lēmumu Nr.7 (protokols Nr.1,7.§)

VALKAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2022.-2028.GADAM V DAĻA ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS UN NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA 1. REDAKCIJA

IZSTRĀDĀTĀJS: VALKAS NOVADA PAŠVALDĪBA

VALKAS NOVADS

IEVADS _____ **3**

6.UZRAUDZĪBA _____ **3**

6.1.ZIŅOJUMS _____ **6**

VALKAS NOVADS

IEVADS

Valkas novada attīstības programmas izstrāde uzsākta saskaņā ar Valkas novada pašvaldības domes 2021. gada 29. jūlija lēmumu (protokols Nr.10,13.§) „Par Valkas novada attīstības programmas 2022.-2028. gadam izstrādes uzsākšanu”.

Valkas novada attīstības programma (turpmāk tekstā Attīstības programma) ir vidēja termiņa plānošanas dokuments 2022.-2028. gadam, kas nosaka novada attīstības prioritātes, rīcības virzienus un uzdevumus, kā arī finanšu resursus mērķu sasniegšanai. Attīstības programma nodrošina Valkas novada attīstības programmas 2015.-2021. gadam pēctecību, izvērtējot sasniegtos mērķus un rezultātus, un ņemot vērā izmaiņas sociālekonomiskajā situācijā.

Izstrāde veikta saskaņā ar spēkā esošo Attīstības plānošanas sistēmas likumu, Teritorijas attīstības plānošanas likums un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto metodiku „Metodiskie ieteikumi attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī”.

Attīstības programma sagatavota ņemot vērā:

- ✓ Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam (Latvija2030)¹ un ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķus;
- ✓ Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam² (turpmāk tekstā – NAP2027) noteiktajām prioritātēm un Eiropas Zaļā kursa³ stratēģiskiem mērķiem.
- ✓ Reģionālā līmeņa plānošanas dokumentu Vidzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2030, Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmu 2021.-2027. gadam;
- ✓ Valkas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013.-2037. gadam, pašreizējās situācijas analīzi novadā, statistikas informāciju, novada speciālistu viedokļus, iedzīvotāju izteiktos viedokļus;
- ✓ Kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumentus un kopīgās intereses;
- ✓ Likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un Ministru kabineta noteikumus Nr.157 „Kārtība kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”.

Valkas novada Attīstības programmu izstrādāja Valkas novada pašvaldības Attīstības un plānošanas nodaļa, konsultējoties ar izstrādes vadības grupu, nodaļu, struktūrvienību un iestāžu vadītājiem un speciālistiem, kā arī sadarbībā ar pagasta pārvalžu vadītājiem.

Izstrādes gaitā tika izveidota attīstības programmas izstrādes vadības grupa, kas veica konsultācijas ar novada ekspertiem, uzņēmējiem un novada iedzīvotājiem.

¹ <https://likumi.lv/ta/id/212467-pazinojums-par-latvijas-ilgtspējīgas-attīstības-stratēģijas-līdz-2030-gadam-apstiprināšanu>

² NAP2027: <https://likumi.lv/ta/id/315879-par-latvijas-nacionalo-attīstības-planu-20212027-gadam-nap2027>

³ 2019.gada 11.decembra Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Zaļai kurss”, COM(2019)640 final

VALKAS NOVADS

Valkas novada pašvaldība, uzsākot darbu pie Attīstības programmas izstrādes, aicināja iedzīvotājus un uzņēmējus sniegt savu viedokli par esošo situāciju Valkas novadā un izvirzīt priekšlikumus nepieciešamajiem darbiem un projektiem, kas būtu veicami Valkas novadā līdz 2028. gadam, aizpildot anketu. Anketas iedzīvotājiem un uzņēmējiem bija iespējams aizpildīt elektroniski vai papīra formātā novada bibliotēkās, pagastu pārvaldēs, kā arī izdrukājot un aizpildīto anketu iesniedzot, Valkas novada pašvaldībā, Valkā, Beverīnas ielā 3, iesniedzot Valkas novada pagastu pārvaldes ēkās, kā arī sūtot pa pastu Valkas novada pašvaldībai. Anketas tika saņemtas no 150 iedzīvotājiem un 12 uzņēmējiem un saņemtie priekšlikumi tika izvērtēti un iekļauti attīstības programmas Rīcību un Investīciju plānos.

Sabiedrības līdzdalības pasākumu ietvaros Valkas novada teritorijā tika organizētas sešas tematiskās darba grupas, kas ļāva dažādiem sabiedrības pārstāvjiem apspriest esošo situāciju, aktuālākās problēmas, un rast risinājumus attiecīgo problēmu risināšanai vai novēršanai:

- Veselības un sociālās aizsardzības grupa;
- Izglītības, sporta, kultūras un jaunatnes grupa;
- Pārvaldības un iedzīvotāju iesaistes grupa;
- Uzņēmējdarbības grupa;
- Infrastruktūras, mobilitātes un vides grupa;
- Pārrobežu sadarbības grupa.

Attīstības programmā ietvertas sekojošas daļas:

- ✓ Pašreizējās situācijas analīze - attīstības tendences, problēmas un izaugsmes resursi;
- ✓ Stratēģiskā daļa - vidēja termiņa attīstības prioritātes, rīcības virzieni un pasākumu kopums, vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti;
- ✓ Rīcības plāns – attīstības programmas sadaļa, kas ietver konkrētu darbību kopumu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.
- ✓ Investīciju plāns - attīstības programmas sastāvdaļa, kas ietver konkrētu investīciju projektu kopumu attīstības programmā noteikto uzdevumu īstenošanai.
- ✓ Īstenošanas uzraudzības kārtība – uzraudzības un ziņojuma sagatavošanas periodiskums, ziņojumā analizējamie uzraudzības rādītāji;
- ✓ Pārskats par sabiedrības līdzdalības pasākumiem.

Attīstības programmas izstrādes pamatprincipi

Izstrādājot Attīstības programmu, tika ievēroti Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5. pantā noteiktie pamatprincipi:

- ✓ Ilgtspējīgas attīstības princips - tagadējām un nākamajām paaudzēm nodrošina kvalitatīvu vidi un līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionāli izmanto dabas, cilvēku un materiālos resursus, saglabā un attīsta dabas un kultūras mantojumu;
- ✓ Interesu saskaņotības princips - saskaņo dažādas intereses un ievēro attīstības plānošanas dokumentu pēctecību, nodrošina, lai tie nedublētos;
- ✓ Līdzdalības princips - visām ieinteresētajām personām ir iespēja līdzdarboties attīstības plānošanas dokumenta izstrādē;

VALKAS NOVADS

- ✓ Sadarbības princips - valsts un pašvaldību institūcijas sadarbojas, tai skaitā izpildot attīstības plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot cita citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu;
- ✓ Finansiālo iespēju princips - izvērtē esošos un vidējā termiņā prognozētos resursus un piedāvā efektīvākos risinājumus attiecībā uz nosprausto mērķu sasniegšanai nepieciešamajām izmaksām;
- ✓ Atklātības princips - attīstības plānošanas process ir atklāts, un sabiedrība tiek informēta par attīstības plānošanas un atbalsta pasākumiem un to rezultātiem, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus;
- ✓ Uzraudzības un novērtēšanas princips - attīstības plānošanā un attīstības plānošanas dokumentu īstenošanā tiek nodrošināts to ietekmes izvērtējums, kā arī uzraudzība un pārskatu sniegšana par sasniegtajiem rezultātiem;
- ✓ Subsidiaritātes princips - politiku īsteno tā valsts vai pašvaldības institūcija, kura atrodas pēc iespējas tuvāk pakalpojuma saņēmējiem, un attiecīgie pasākumi tiek efektīvi īstenoti pēc iespējas zemākā pārvaldes līmenī;
- ✓ Attīstības plānošanas un normatīvo aktu izstrādes sasaistes princips - politiku plāno pirms normatīvā akta izdošanas, un, izstrādājot normatīvos aktus, ņem vērā attīstības plānošanas dokumentus;
- ✓ Līdzsvarotas attīstības princips - politiku plāno, sabalansējot atsevišķu novada teritoriju attīstības līmeņus un tempus;
- ✓ Aktualitātes princips - attīstības plānošanas dokumentus aktualizē atbilstoši situācijai;
- ✓ Dokumentu saskaņotības princips - pieņemot attīstības plānošanas dokumentu, nodrošina izmaiņu veikšanu arī citos saistītajos dokumentos un normatīvajos aktos, ievērojot tiesiskās palāivības principu.

Valkas novada pašvaldība, izstrādājot, Attīstības programmu īpašu uzmanību pievērša **integrētas pieejas principam** attīstības plānošanā.

Šis princips paredz koordinētu telpisko, tematisko un laika dimensiju, nodrošinot interešu saskaņotību starp visiem pārvaldes līmeņiem un ieinteresētājām pusēm, izmantojot konkrētus instrumentus, lai sasniegtu noteiktos mērķus.

Telpiskā dimensija – paredz pasākumu īstenošanu, koordinējot tos telpā, uz konkrētās vietējās pašvaldības attīstības problēmām raugoties gan administratīvās teritorijas, gan plašākā mērogā, kontekstā ar apkārtējo teritoriju izaugsmi.

Telpiskās dimensijas līmeņi:

- Administratīvās teritorijas iekšienē – izvērtējot Valkas novada atsevišķu daļu (pilsēta/pagasti) izaugsmes potenciālu un vajadzības, paredzot pasākumus to līdzsvarotai attīstībai;
- Ārpus administratīvās teritorijas robežas – izvērtējot Valkas novada teritorijas ietekmi uz apkārtējām teritorijām.

Tematiskā dimensija – paredz nozaru savstarpēju koordināciju, panākot, ka atbalsts vienas nozares problēmu risināšanai, labvēlīgi ietekmē un papildina citu nozaru attīstību, tādējādi nodrošinot kompleksu atbalsta mehānismu.

VALKAS NOVADS

6.UZRAUDZĪBA

6.1.Ziņojums

Uzraudzība ir regulāra, sistemātiska resursu, rīcību un rezultātu pārbaude. Valkas novada uzraudzības sistēma tiek izstrādāta ar mērķi radīt ietvaru, kas nodrošina iespēju izvērtēt teritorijas attīstības uzraudzību un attīstības programmas īstenošanas gaitā sasniegto.

Uzraudzības sistēmas uzdevumi ir:

1. Nodrošināt Valkas novada attīstības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas Valkas novada situācijā kopumā un pa jomām;
2. Identificēt vai attīstības programmas rādītāju sasniegšana norit kā plānots;
3. Parādīt Valkas novada darbības progresu un sasniegumus;
4. Nodrošināt ar informāciju par attīstības programmas īstenošanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
5. Identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar Valkas novada attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
6. Pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
7. Sekmēt Valkas novada struktūrvienību, valsts institūciju, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību Valkas novada attīstības jautājumos.

Uzraudzības organizēšana un atbildības

Par uzraudzības sistēmu atbildīgā institūcija ir Valkas novada pašvaldības Attīstības, projektu un tūrisma nodaļa, tās galvenā funkcija ir regulāra un sistemātiska rezultātu pārbaude. Galvenais uzdevums ir vadīt un koordinēt uzraudzības procesu, identificējot vai attīstības programmā definēto rādītāju sasniegšana norit kā plānots. Uzraudzības procesā iesaistās visas rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgās Valkas novada struktūrvienības un iestādes.

Uzraudzības korekciju iestrādāšana Attīstības programmā

Korekcijas attīstības programmā notiek šādos laika intervālos:

- ✓ Attīstības stratēģija – pēc Valkas novada pašvaldības domes lēmuma;
- ✓ Investīciju plāns – 1 reizi gadā.

Uzraudzības pārskata struktūra:

VALKAS NOVADS

- 1) Ievads, kurā tiek ietverts uzraudzības pārskata mērķis, laika periods par kādu ziņojums sagatavots, ziņojuma struktūra un ziņojuma sagatavošanā iesaistās institūcijas;
- 2) Vispārīgs novada attīstības raksturojums, kuru izstrādā, balstoties uz sākotnēji noteikto pamatrādītāju izmaiņu analīzi;
- 3) Attīstības programmas īstenošana izvērtējums, balstoties uz definētajiem rezultatīvajiem rādītājiem;
- 4) Par katru prioritāro virzienu sniedz šādu informāciju:
 - ✓ rezultatīvo rādītāju sasniegumi, to sakritība ar iepriekš plānoto saistībā ar ieguldīto finanšu apjomu;
 - ✓ rezultatīvo rādītāju sasniegumu ietekme uz teritorijas attīstību;
 - ✓ ja konstatētas novirzes no plānotā, tad nepieciešams pamatojums (skaidrojums);
 - ✓ secinājumi un priekšlikumi.
- 5) Kopējie secinājumi pa mērķiem uz uzdevumiem;
- 6) Priekšlikumi attīstības programmas vai rīcības plāna aktualizācijai, pilnveidošanai;
- 7) Izmantotie avoti.

PĀRSKATĀ IEKĻAUJAMĀ INFORMĀCIJA

Pārskata nodaļa	Ietveramā informācija
Novada vispārējs raksturojums	Sniedz vispārīgu novada attīstības raksturojumu, iekļaujot attīstības pamatrādītājus.
Īstenošanas progress	Sniedz informāciju par katras prioritātes ietvaros veiktajiem pasākumiem un aktivitātēm. Jāietver informācija par aktivitāšu rezultatīvo rādītāju atbilstību ilgtermiņā izvirzītajiem mērķiem.
Secinājumi	Jāapkopo informācija par īstenošanas progresu, tajā konstatētajām novirzēm no plānotā un galvenajiem secinājumiem.
Ieteikumi turpmākai darbībai	Sniedz informāciju par ieteicamajiem uzlabojumiem, grozījumiem un precizējumiem, kas veicami saskaņā ar izdarītajiem secinājumiem.
Informācija par atbilstību ilgtspējīgas attīstības stratēģijā	SM1: izglītota un integrēta sabiedrība SM2: attīstīta infrastruktūra un pakalpojumi

VALKAS NOVADS

izvirzītajiem mērķiem	SM3: vide, kas balstīta uz inovācijām un zināšanām ilgtspējīgas uzņēmējdarbības attīstībai SM4: dabas un kultūrvēsturisko resursu saudzīga izmantošana
Izmantotie avoti	Jāietver informācijas avoti, kas tika izmantoti sagatavojot pārskatu.
Pielikumi	Satur informāciju, kas nevar tikt iekļauta pamatdokumentā, vai nav būtiska pamatdokumenta saturam.

VALKAS NOVADS

NOVADA ATTĪSTĪBAS PAMATRĀDĪTĀJI

Ietekmes rādītājs	2020./2021.gads.	Tendence 2028. gads/ Rezultatīvais rādītājs	Datu avots
Iedzīvotāju skaits	8580	→	PMLP
Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	-1 (2020)	→	CSP
Iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo piecu gadu laikā (kopā, %)	-6.78 %	→	Autoru aprēķins, pēc PMLP datiem
Demogrāfiskā slodze	617	→	Autoru aprēķins, pēc PMLP datiem
Teritorijas attīstības līmeņa indekss	-0,412 (2020)	↗	VRAA
IIN apmērs uz 1 iedzīvotāju, EUR	484.80 (2020)	↗	Autoru aprēķins, pēc VK un PMLP datiem
NĪN ieņēmumi pašvaldības budžetā uz 1.iiedz.,EUR	66.71 (2020)	↗	Autoru aprēķins, pēc VK un PMLP datiem
Ekonomiski aktīvo vienību (tirgus sektorā) skaits uz 1000 iedzīvotājiem	74 (2020)	↗	CSP
Ekonomiski aktīvo vienību skaits	604 (2020)	↗	CSP
Bezdarba līmenis, %	8.3 % (uz 31.12.2021.)	6.2%	NVA
Novadā nodarbināto personu skaits	2280 (2020)	↗	CSP

VALKAS NOVADS

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ NOTEIKTO VIDĒJĀ TERMIŅĀ PRIORITĀŠU SASNIEGŠANAS IZVĒRTĒŠANA

Nr.p. k.	Rādītājs	Rādītāja vērtība bāzes gadā	Rādītāja vērtība pārskata gadā	Plānotā rādītāja vērtība 2028. gadā	Tendence	Novērtējums atbilstoši plānotajam	Datu ieguves avots
1.Cilvēkresursu attīstība							
1.1.	ledzīvotāju skaits	8580		ledzīvotāju skaits samazinās mērenāk			PMLP
1.2.	ledzīvotāju skaita izmaiņu dabiskais saldo	-75 (2020)		Negatīvā tendence samazinās			Autoru aprēķins, PMLP
2.Sakārtota infrastruktūra un pakalpojumi							
2.1.	Autoceļi	491.696 km, no kuriem: 223.47 – valsts; 268.226 – pašvaldības		Saglabājas esošais līmenis			Pašvaldība
2.2.	Ielu infrastruktūras kvalitāte	Asfaltētas - 90 % Grantētas – 10 %		Palielinās asfaltēto ielu īpatsvars			Pašvaldība
2.3.	Siltināto dzīvojamo māju skaits	19		Skaits pieaug, tiek siltinātas dzīvojamās mājas ārpus Valkas			Pašvaldība

VALKAS NOVADS

				pilsētas		
2.4.	Siltināto publisko ēku skaits	4		>10		Pašvaldība
2.5.	Pakalpojumu pieejamības vērtējums (0-10)	ledzīvotāji: 7.16 Uzņēmumi: 7.22		ledzīvotāji: 7.5 Uzņēmumi: 7.6		ledzīvotāju aptauja, autoru aprēķins
2.6.	Pakalpojumu un iespēju kvalitātes vērtējums (0-10)	ledzīvotāji: 6.90 Uzņēmumi: 6.90		ledzīvotāji: 7.2 Uzņēmumi: 7.2		ledzīvotāju aptauja, autoru aprēķins
2.7.	Vides un infrastruktūras kvalitātes vērtējums (0-10)	ledzīvotāji: 5.78 Uzņēmumi: 6.39		ledzīvotāji: 6.1 Uzņēmumi: 6.7		ledzīvotāju aptauja, autoru aprēķins
3.Uzņēmējdarbības attīstība						
3.1.	ledzīvotāju skaits darbaspējas vecumā	5307 (2020)		5061		PMLP
3.2.	ledzīvotāju ienākuma nodoklis uz 1 iedz.	484.80		Rādītājs pieaug		Autoru aprēķins, pēc VK un PMLP datiem
3.3.	Bezdarba līmenis, %	8.3		6.2		NVA
3.4.	Teritorijas attīstības indekss	-0.412		Rādītājs pieaug		VRAA
3.5.	Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits	604		Rādītājs pieaug		CSP
4.Novērtēts dabas kapitāls un saglabāts kultūrvēsturiskais mantojums						
4.1.	Atkritumu			Samazinās		SIA „ZAAO”

VALKAS NOVADS

	apsaimniekošana			apglabāto atkritumu īpatsvars, Palielinās šķīroto atkritumu īpatsvars			
4.2.	Bioloģiskā daudzveidība	Meži – 57141 ha Purvi: 2215 ha IADT - 9 Mikroliegumi - 93		Skaitis saglabājas esošā līmenī			Pašvaldība
4.3.	Kultūrvēsturiskais mantojums	29 kultūras pieminekļi: Valsts nozīmes – 17 Vietējās nozīmes – 12		Skaitis saglabājas esošā līmenī			Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (VKPAI)

ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ NOTEIKTO RĪCĪBU UN UZDEVUMU SASNIEGŠANAS IZVĒRTĒŠANA

RV1: Iedzīvotājiem pieejama kvalitatīva visu līmeņu izglītība mūža garumā. Kvalitatīvas un iekļaujošas personības, kas ir pamats iedzīvotāju labklājībai un ilgtspējīgai novada izaugsmei.					
Pasākums	Uzdevums	Vai veiktas darbības uzdevuma ietvaros (jā/nē)	Izpildes raksturojums, tai skaitā rezultatīvie rādītāji vai pamatojums, kāpēc uzdevums	Datu avots	Priekšlikumi/Piezīmes

VALKAS NOVADS

				nav veikts		
Pasākums 2: Kultūras attīstība						